

De nye og de gamle

At den unge generation i de seneste år i en lang række lande har ført filmkunsten frem til en hidtil uset modenhed og har placeret filmen centralt inden for den moderne kunst er efterhånden ikke nogen nyhed, og vi har ofte orienteret om denne nye filmkunst. Den unge og moderne filmkunst har utvivlsomt haft enorm betydning, for filmen selv, og ikke mindst som en tiltrængt stimulans for filminteressen. Det er tydeligt at observere, at de unge polske, franske, engelske og amerikanske instruktører og deres film har været med til at vække det unge, kunstinteresserede publikums interesse. Hyppigere og hyppigere kan man notere, hvorledes forfattere og kulturskribenter refererer til film, og det synes ligefrem at høre med til moderne dannelse at være fortrolig med *Ingmar Bergman* og *Antonionis* problemkomplekser, ligesom det ikke mere er pinligt at konversere om film i de dannede cirkler, når det er „Hiroshima, min elskede“ eller „L'Année dernière“, der gennemdrøftes. Alt dette er naturligvis helt i sin orden, og de nuværende tilstande er ved at nærme sig det, som de lidt ældre filmentusiaster har kæmpet for i mange år. Men naturligvis har medaillen også en bagside. For i al den hovedløse begejstring for det nye, det moderne og det ofte fashionable, bliver man ikke sjældent uretfærdig mod de gamle. Vi har tidligere gjort opmærksom på, hvorledes en ung, nylig filmvakt skribent syntes at finde en helt ny filmæstetik i en moderne fransk mandøen underholdningsfilm, simpelthen fordi han ikke kendte tilstrækkelig til filmkunstens historie. Det er en populær forestilling, at filmen først er blevet voksen i halvtredserne, og selvom man naturligvis ikke skal tage BTs anmelder som noget sandhedsvidne, er det symptomatisk for den almindelige indstilling og overvurdering af det nye, når han i sin anmeldelse af „Kold vind i august“ kan skrive, at nu er realismen endelig indført i amerikansk film. Det er måske forståeligt, at man lader sig blænde af det nye, fænomenet kendes inden for alle konstarter, men ikke mindst derfor kan det være nyttigt at gøre opmærksom på, at ungdom i sig selv ikke er noget program, som *Jiti Weiss* udtrykte det i interviewet i sidste nummer. Filmens store kunstnere i dag er alle midaldrende eller ældre herrer (*Renoir* er 68, *Ford* er 67, *Buñuel* er 62, *Bresson* er 55). Ingen af disse har haft deres gennembrud i halvtredserne, men har for længst etableret filmen som et kunstnerisk udtryksmiddel, og de er lige vitale i dag. Men man behøver ikke blot at henvise til de allerstørste. Så kort filmkunsten end er, har den rige og livskraftige traditioner, og f. eks. realismen i amerikansk film er ikke født i går, hvad vi bl. a. vil gøre opmærksom på i dette nummer. Det har i den sidste tid vist sig, hvorledes instruktører som *Kramer* og *Robert Rossen* er kommet tilbage med kraftfulde, intelligente og menneskeligt engagerede værker inden for en gammel, men aldrig udlevet amerikansk filmtradition og har fået meget af det nye til at tage sig ud som luftige konstruktioner og artificielle eksperimenter. Det er beklageligt, at det efterhånden voksende publikum af bevidste filmgængere flokkes som til messe, når en ny Bergman toner frem på lærredet, eller ikke forsømmer nogen nouvelle vague-film, men kun lader sig sparsomt se, når et så fængslende værk om vor moderne tilværelse som „Hajen“ præsenteres. Amerikansk film har som bekendt også fået sine bølger, men selv om vi praktisk talt ikke har set nogen af „The New American Film Group“'s film synes det tvivlsomt, om dens indsats er så revolutionerende, som den selv vil gøre den til. Vi er overbevist om, at Hollywood aldrig vil dø, fordi Hollywood også repræsenterer det bedste i amerikansk film, den menneskelige linie, som vi på de følgende sider har søgt at følge gennem tre decennier, og som de mest lovende af de nye også bekender sig til. Også inden for filmkunsten gælder det, at der må være balance mellem tradition og fornyelse.